

Siyer Yayınları: 475

Tarih: 16

Eser Adı

Boğaziçi'nde Bir Tur
- Bir Boğaziçi Kitabı -

Yazar

Zafet Söğüt

Yayın Yönetmeni

Muhammed Ali Alioğlu

İç Tasarım

Mevlüt Sami Ertem

Kapak

Nureddin Kışmır

Baskı & Cilt

PLT Kağıt Matbaa Ajans Hizmetleri

İstasyon Mah. 1440 Sok. No:11-C/68

Küçükçekmece / İstanbul | Tel.: 0552 339 51 34

Sertifika No: 73787

1. Baskı: Temmuz 2025

ISBN: 978-625-5649-02-7

Nışancı Mah. Zekai Dede Sok. No:22 Eyüpsultan/İstanbul

Tel & Fax: (0212) 544 76 96 – (0212) 544 58 46 • **Wp Hattı:** (0546) 544 76 96

Sertifika No: 75458 www.siyerkitap.com | satis@siyeryayinlari.com

Boğaziçi'nde
Bir Tur

- Bir Boğaziçi Kitabı -

Zafet Söğüt

■ Zafet Söğüt

1977 Yılında Ankara'da doğdu. İlköğrenimini burada tamamladı. Lisans eğitimini sırasıyla Selçuk Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Anadolu üniversitesi, Atatürk üniversitesi sonrasında Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Sanatı Bölümünde Yüksek Lisans yaparak tamamladı. Çeşitli okullarda öğretmenlik yaptı. "Sorun Fotoğrafta", "İnsan Hallerinden İnsanlık Köyüne" kişisel sergilerinin yanında birçok karma sergiye katıldı. Tarihi İstanbul Çeşmeleri, Üsküdarlı Meşhurlar ve Erbaa kitaplarında Fotoğraf Sanatçısı olarak görev aldı. Çeşitli dergilerde kültür medeniyet üzerine yazılar kaleme aldı. Zafer Söğüt'ün "Müslüman Bilim Adamlarından Günümüz Gençlerine Mesajlar" ve "İstanbul Ol/masaydı" adlı kitapları bulunmaktadır. Yazar iki çocuk babasıdır.

İçindekiler

Ön Söz.....	15
Giriş.....	19

Birinci Bölüm

AVRUPA YAKASI SEMTLER

Eminönü / Haliç.....	31
Haliç.....	31
Ahi Çelebi Camii.....	34
Galata Köprüsü	35
Karaköy / Tophane / Cihangir.....	39
Karaköy Semti.....	40
Galata Kulesi.....	41
Karaköy Camii	43
Ziraat Bankası Binası, Karaköy	44
Karaköy İskelesi.....	44
Yeraltı Camii.....	45
Tophane Semti.....	46
Kılıç Ali Paşa Külliyesi.....	47
Tophane Kasrı	48
Doğan Apartmanı	49
Nusretiye Camii	49
Cihangir Semti.....	50
Fındıklı / Kabataş.....	53
Fındıklı Semti.....	53
Münire / Cemile Sultan Yalıları	54
Fındıklı Camii / Molla Çelebi Camii	55
Kabataş İskelesi.....	55
Kabataş Semti	57
Alman Konsolosluğu (Alman İmparatorluk Sarayı) Taksim	58

Dolmabahçe / Beşiktaş.....	59
Beşiktaş Semti	60
Bezm-i Âlem Valide Sultan (Dolmabahçe) Camii.....	62
Dolmabahçe Saat Kulesi.....	64
Dolmabahçe Sarayı.....	64
Astro Tütün Deposu	68
Deniz Müzesi.....	68
Sinan Paşa Camii	68
Barbaros Hayrettin Paşa Türbesi	69
Beşiktaş İskelesi.....	70
Yıldız / Ortaköy	73
Ortaköy Semti.....	74
Yıldız Sarayı Köşkler Topluluğu:	76
Atik Paşa Yalısı	79
Beşiktaş Anadolu Lisesi	80
Çırağan Sarayı	80
Küçük Mecidiye Camii	83
Ziya Kalkavan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi /	
Matbah-ı Amire ve İstabl-ı Amire Binaları	83
Yahya Efendi Dergâhı	84
Feriye Sarayları	87
Feriye Karakolu.....	88
Ortaköy İskelesi	88
Damat İbrahim Paşa Çeşmesi	88
Büyük Mecidiye Cami / Ortaköy Cami	89
Esmâ Sultan Yalısı.....	90
Temel Yalısı	91
Dr. Rakım İbrahim / Onart Yalısı	91
Naime Sultan Yalısı	91
Hatice Sultan Yalısı	92
Defterdarburnu - Kuruçeşme	95
Kuru Çeşme Semti	95
Bruno Taut'un Evi.....	97
Şifa Yurdu.....	98
Lido Yüzme Havuzu.....	98
Defterdar İbrahim Paşa Camii.....	99

Kuru Çeşme Adası.....	99
Muhsinzade Mehmet Paşa Yalısı	100
Arnavutköy.....	101
Arnavutköy Semti.....	101
Ali Vafi Yalısı / Ayvazpaşazade Yalısı / Memduh Paşa Yalısı ..	103
Halet Çambel Yalısı	104
Arnavutköy İskelesi.....	104
Tevfikiye Camii	104
Arnavutköy Karakolu.....	105
Bebek.....	107
Bebek Semti.....	108
Beyhan Sultan Çeşmesi ve Sarayı.....	108
İzzet Abad Kasrı / Boyalı Köşk	109
Mısır Konsoloslugu / Emine Paşa Sahil Sarayı.....	110
Bebek İskelesi.....	112
Bebek Parkı	112
Bebek Camii	112
Kayalar Mescidi / Durmuş Dede Tekkesi /	
İsmail Maşuki Türbesi	113
Yılanlı Yalı.....	115
Aşiyan / Rumelihisarı	117
Aşiyan Semti.....	118
Aşiyan Mezarlığı	119
Rumelihisarı Semti	120
Boğaziçi Üniversitesi.....	121
Rumelihisarı Kalesi.....	121
Ali Pertek Camii – Hamam Cami	123
Yusuf Ziya Paşa Köşkü / Perili Köşk.....	123
Tophane Müşiri Zeki Paşa Yalısı	125
Fatih Sultan Mehmet Köprüsü	125
Baltalimanı / Boyacköy.....	129
Baltalimanı Semti.....	129
Baltalimanı Sahilsarayı (Mustafa Reşit Paşa Yalısı, Mediha Sultan Yalısı, Damat Ferit Paşa Sarayı) /	
Baltalimanı Kemik Hastalıkları Hastanesi.....	130
Baltalimanı Camii / Serhazin Süleymanağa Camii.....	131

Boyacıköy Sementi	131
Aziz İzzet Paşa Yalısı	132
Emirgan	135
Emirgan Sementi	135
Şerifler Yalısı	137
Emirgân Cami	137
Atlı Köşk	138
Emirgan Korusu ve Köşkleri	138
İstinye	141
İstinye Sementi	143
İstinye Tersanesi	144
Müşir (Deli) Fuad Paşa Yalısı	145
İstinye İskelesi	145
Recaizade Mahmut Ekrem Bey Yalısı	145
Afif Ahmed Paşa Yalısı	146
Osman Reis Cami	147
Selahaddin Adil Paşa Yalısı	147
Tahsin Uzer Yalısı	148
Çaycı İstapan Yalısı / Dr. Hulusi Behçet	148
Burhanettin Sezeral Yalısı / Beylun Yalısı	148
Şehzade Burhaneddin Efendi Yalısı	149
Gazioğlu Yalısı	150
Beyazcıyan Yalısı	150
Kara Todori Yalısı / Fadılloğulları Yalısı	150
Said Halim Paşa Yalısı	151
Mısırlı Fuad Bey Yalısı	152
Yeniköy	155
Yeniköy Sementi	156
Yeniköy İskelesi	157
İkiz Yalı / Faik Bey - Bekir Bey Yalısı /	
Kurdoğlu Yalısı / Misetakı Bey	157
Aleko Nikoladis Yalısı	158
Muvaffak Gönen Yalısı	158
Dadyan Yalısı / Adil Sezer Yalısı	158
Sandoz Yalısı / Serkis Hamadijan evi	159

Damatyan Yalısı / Ziya Kalkavan.....	159
Cezairliyan Yalısı / Avusturya Büyükelçiliği Yazlığı	159
Tarabya.....	163
Tarabya Sementi.....	163
Kalender Kasrı.....	165
Huber Yalısı / Köşkü	166
Alman Yazlık Sefareti	167
Kimon Palamidis Evyanidis Yalısı	168
Zografos Yalısı	168
Zarifi Köşkü / Villa Zarifis	168
Tarabya Oteli	170
İtalya Konsolosluğu Yazlık Binası	170
İpsilanti Yalısı	170
Kireçburnu / Kefeliköy / Büyükdere	175
Kireçburnu Sementi	176
Büyükdere Sementi	177
Memduh Paşa Yalısı.....	178
Dikranyan Efendi Yalısı	178
Cezayirli Gazi Hasan Paşa Camii	179
Hekimyan Yalısı.....	179
Keçecizade Fuat Paşa Yalısı	180
Büyükdere İskelesi.....	181
İspanya Konsolosluğu'nun Yazlık Binası	182
Portakalyan Yalısı	182
Azaryan Yalısı	182
Sarıyer	185
Sarıyer Sementi.....	186
Sandalcıyan Yalısı.....	187
Rus Büyükelçiliğinin Yazlık Binası	187
Eser Eseyan Yalısı	188
Kaptan Bey Yalısı / Sarıyer Lisesi.....	188
Sarıyer İskelesi	188
Karakol	189
Kocataş Yalısı / Abraham Paşa - Molla Bey.....	189
Ercan Düzgüt Yalısı.....	190
Telli Baba Türbesi.....	190

Rumeli Kavağı Köyü	193
Rumeli Kavağı Sementi	193
Rumelikavağı İskelesi	195
Garipçe Köyü.....	197
Yavuz Sultan Selim Köprüsü.....	197
Garipçe Köyü.....	197
Rumeli Feneri Köyü.....	199
Rumeli Feneri Sementi.....	199

İkinci Bölüm

ANADOLU YAKASI / ASYA KITASİ

Anadolu Feneri	205
Anadolu Feneri Köyü	205
Anadolu Feneri.....	206
Hamid-i Evvel Camii	206
Anadolu Feneri Köyü Merkez Çeşmesi	207
Poyrazköy	211
Poyrazköy Sementi.....	211
Anadolu Kavağı.....	213
Anadolukavağı Sementi	213
Yoros Kalesi	214
Anadolu Kavağı Köyü.....	217
Anadolukavağı İskelesi	218
Yuşa Tepesi	219
Beykoz	223
Beykoz Sementi.....	224
Beykoz Çayırı	227
Beykoz Mecidiye Kasrı	228
Ahmet Mithat Efendi Yalısı.....	229
Beykoz İskelesi.....	230
On Çeşme - İshak Ağa Çeşmesi	230
Beykoz Merkez Cami	231
Hamlacıbaşı Halil Ağa Yalısı.....	232
Hamamcı Hafız Bey Yalısı	232
Beykoz Korusu	232
Feridun Yalısı	233

Paşabahçe.....	235
Paşabahçe Sementi.....	236
Sultaniye Çayırı.....	237
Rum Andonaki Yalıları.....	238
Fehime Hanım Yalısı.....	239
Paşabahçe İskelesi	239
Çubuklu	241
Çubuklu Sementi.....	241
Çubuklu İskelesi.....	243
Hidiv Kasrı	243
Halil Ethem Paşa Yalısı	245
Kanlıca.....	249
Kanlıca Sementi.....	251
Ahmet Rasim Paşa Yalısı	253
Yedi Sekiz Hasan Paşa Yalısı	253
Yağcı Şefik Bey Yalısı	254
Kanlıca İskelesi	254
Saffet Paşa Yalısı	254
Remzi Bey Yalısı / Mehmed Muhtar Bey Yalısı.....	255
Yağlıkçı Hacı Raşid Bey Yalısı.....	255
Hacı Ahmet Bey Yalısı.....	255
Dr. Mazhar Yalısı	256
Ethem Pertev Yalısı	257
Sadrazam Kadri Paşa Yalısı	257
Ferruh Efendi Yalıları	258
Rukiye Sultan Yalısı.....	258
Anadoluhisarı	261
Anadoluhisarı Sementi.....	262
Hekimbaşı Salih Efendi Yalısı	264
Marki Necib Bey Yalısı	265
Nuri Paşa Yalısı	265
Amcazade Hüseyin Paşa Yalısı.....	266
Zarif Mustafa Paşa Yalısı / Esad Bey Yalısı.....	268
Yasincizade Yalısı / Fazilet Hanım Yalısı.....	269
Bahriyeli Sedat Bey Yalısı.....	269

Rıza Bey Yalısı.....	270
İsmail Hakkı Bey Yalısı	270
Anadoluhisarı İskelesi.....	271
Pembe Yalı / İlyas Bey Yalısı.....	271
Komodor Remzi Bey Yalısı	271
Köseleciler Yalısı.....	272
Anadolu Hisarı.....	272
Riyaziyeci İzzet Bey Yalısı.....	272
Göksu ve Küçüksu	273
Küçüksu Kasrı	274
Kandilli	277
Kandilli Semti	278
Kıbrıslı Yalısı.....	279
Abud Efendi Yalısı.....	280
Kont Ostrorog Yalısı	281
Hadi Bey Yalısı / Manford Evi	281
Cemile Sultan Korusu	282
Kandilli İskelesi	283
Kandilli Camii.....	283
Adile Sultan Kasrı.....	283
Edip Efendi Yalısı	285
Rasathane.....	286
Vaniköy.....	289
Vaniköy Semti.....	290
Recaizade Mahmut Ekrem Yalısı	292
Dilfirik Kadın Efendi Yalısı.....	292
Ahmet Nazif Paşa Yalısı.....	292
Vanî Mehmet Efendi Camisi.....	293
Suna Kırâç Yalısı	294
Serasker Rıza Paşa Yalısı.....	294
Necmeddin Efendi Yalıları.....	294
Mahmud Nedim Paşa Yalısı.....	295
İffet Hanım Yalısı.....	295
Boğaziçi'nin Şiiri	296

Kuleli	299
Kuleli Askeri Lisesi.....	299
Kuleli Kaymak Mustafa Paşa Camii	301
Fil Ambarları.....	301
Vahdettin Köşkü	301
Çengelköy.....	307
Çengelköy Semti.....	308
Fenerli Yalı / Muazzez Hanım Yalısı.....	309
Çengelköy İskelesi.....	310
Bostancı başı Abdullah Ağa Yalısı.....	310
Sadullah Paşa Yalısı.....	310
Beylerbeyi	313
Beylerbeyi Semti	314
Mustafa Reşid Efendi Yalısı	315
Raife Hanım Yalısı.....	315
Hüseyin Kâzım Bey Yalısı / Fahrettin Kerim Yalısı	315
Mabeyinci Faik Bey Yalısı	315
Hasip Paşa Yalısı.....	316
Debreli İsmail Hakkı Paşa Yalısı.....	317
Beylerbeyi Cami / Hamid-i Evvel Camii.....	317
Başmabeyinci Arif Bey Yalısı.....	318
Beylerbeyi İskelesi	318
Münevver Ayaşlı Yalısı.....	319
Çukur Yalı	319
Abdullah Ağa Camii (İstavroz Cami)	319
Beylerbeyi Sarayı Ağalar Dairesi.....	319
Beylerbeyi Sarayı.....	320
15 Temmuz Şehitler Köprüsü.....	322
Kuzguncuk	325
Kuzguncuk Semti	326
Nakkaştepe.....	329
Cemil Molla Köşkü.....	329
Üryanizade Camii	330
Kuzguncuk (Beylerbeyi) Gazhanesi.....	330
Kuzguncuk İskelesi	331

Madam Agavni Muratyan Yalısı	331
Fethi Ahmet Paşa Yalısı	331
Fethi Ahmet Paşa Korusu İngiliz Said Köşkü.....	332
Heykeltıraş İhsan Bey Yalısı	333
Arapzade ve Baştımar Yalıları	333
Paşa Limanı	335
Paşalimanı Semti	335
Paşalimanı Vapur Değirmeni Ve Beylik Ambarları.....	336
Yarımca Dede Tekkesi.....	337
Hüseyin Avni Paşa Çeşmesi	337
Hububat Ambarı.....	337
Paşalimanı Un Fabrikası	338
Özbekler Tekkesi	338
Nemlizade Tütün Deposu	338
Üsküdar	343
Üsküdar Semti.....	343
Üsküdar İskeleyi	346
Mihrimah Sultan Camii.....	346
Sultan 3.Ahmed Çeşmesi.....	348
Şemsi Paşa Külliyesi / Kuşkonmaz Camii	348
Hacı Mehmet Paşa Yalısı Taş Odası.....	350
Rum Mehmet Paşa Cami.....	350
Salacak Semti.....	350
Ayazma Camii.....	352
Kız Kulesi	355
Çürüksulu / Muharrem Nuri Birgi Yalısı	358
Harem iskeleyi	359
Büyük Selimiye Cami.....	359
Selimiye Kışlası.....	360
Selimiye Mahallesi	361
Kaynakça	365

Ön Söz

Boğaziçi’ni gezerken yanınıza bir yol arkadaşı olarak almanızı umduğumuz kitabımızı, beklendiği üzere iki ana bölümden oluşmaktadır. Avrupa kıtasını güneyden başlayarak kuzeye doğru yol alan bir geminin güzergâhını takip ederek Marmara denizi görerek başlayan yolcuğu Karadeniz’e ulaşana kadar götürdük. İkinci bölümde yani Anadolu yakasını Karadeniz’den aşağı doğru Marmara denizine ulaşana kadar bu sefer Asya kıtasının kenarından devam eden bir güzergâhla tamamladık. Alışık olunduğu üzere boğaz turlarını yapan birçok seyahatte Eminönü’nden başlayan boğazdaki tekne turları ikinci köprüye kadar belirlenen bir güzergâhtan dönüş yaptıkları için kitabın ortasında kalan bir alanı uyarı levhaları ile bu kısa turlara uygun bir şekilde tasarladık. Siz değerli okuyucularımızın İstanbul sevgisinden emin olduğumuz için tur kısa bile olsa İstanbul bilgisi için tamamının okunacağından emin olarak iki ana bölüm için yaptığımız detaylandırma çalışmaları hakkında ufak bir bilgilendirme yapabiliriz.

İki ana bölüme ayırdığımız kitabımızı 35 semtle inceledik. Her semtin içinde yer alan eserleri o semtin başlığı altında listeledik. Semt hakkında genel bilgilerin yer aldığı metinden sonra sırası ile o semtteki başta yalılar olmak üzere tarihi eserlerin sunumuna yer verdik. Böylece Boğaziçi’nde bir tekne ile gezerken görülecek eserlerin toplam sayısı Avrupa yakasında 385 eser, Anadolu yakasında 271 eser olmak üzere toplam 656 eser sayısına ulaştık. Bu eserlerin içinden seçmek zorunda kaldığımız Avrupa yakasında 167 eser, Anadolu yakasında 136 eser olmak üzere toplam 303 eseri detayları ile kaleme almaya çalıştık. Hem eserlerin bölüm başlığı altındaki listede hem de eserleri konu ettiğimiz başlıklarda bazı eserin ismine “*” böyle bir uyarı işareti yerleştirdik. Boğaziçi’ni tekne turunda geziyorsanız “*” işaretli eserler sahilde

olmadığını daha arkada kaldığını veya tarihin sayfalarında kaybolmuş eserler olduğu anlamına gelmektedir. Sementin sonunda Boğaziçi medeniyetinin oluşmasında o semtle ilgili bir tarihi şahıs varsa onu veya bilinmesi gereken bir kavramı dikkatlerinize sunarak diğer sementin anlatımına geçtik. Aşağıdaki listede hangi sementin anlatımında hangi kavram, değer veya şahısla ilişkilendirildiği görmektesiniz.

- Eminönü / Haliç: Evliya Çelebi
- Karaköy / Tophane / Cihangir: Alexandre Vallauray,
- Fındıklı / Kabataş: Sedat Hakkı Eldem
- Dolmabahçe / Beşiktaş: İskeleler
- Yıldız / Ortaköy: Köprüler
- Defterdarburnu / Kuruçeşme: Ayazmalar
- Arnavutköy: İstanbul Boğazı Akıntıları
- Bebek: Boğazdaki Adalar
- Aşiyan / Rumeli Hisarı: Has Bahçeler
- Baltalimanı / Boyacıköy: Deniz Hamamları
- Emirgan: Lale
- İstinye: Boğaz İçinde Eser Veren Bazı Mimarlar
- Yeniköy: Kayık / Sandal
- Tarabya: DaroncoRajmondoTommaso
- Büyükdere / Kireçburnu / Kefeliköy: Kuşlar
- Sarıyer / Yenimahalle: Abraham Paşa
- Rumelikavağı: Kavaklar
- Garipçe: Boğazda Hava Olayları
- Rumeli Feneri: Deniz Fenerleri
- Anadolu Feneri: Balık
- Poyrazköy: Su Kaynakları
- Anadolukavağı: Marko Paşa
- Beykoz: Ahmet Mithat Efendi

- Paşabahçe: Boğaziçi Sahil sarayları
- Çubuklu: Vapurlar
- Kanlıca: İstanbul Boğazındaki Deniz Kazaları
- Anadoluhisarı: Namazgâh
- Kandilli: Boğaziçi'nin Şairleri
- Vaniköy: Boğaziçi'nin Şiiri
- Kuleli: Boğaziçi'nin Edebiyatı
- Çengelköy: Geç Kalma Meselesi
- Beylerbeyi: Balyan Ailesi
- Kuzguncuk: Hava Gazı
- Paşa Limanı: Boğaziçi'ne Renk Veren Bitkiler
- Üsküdar: 3. Selim

